

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

UNGDOMSVÄNNEN

N:o 11

NOVEMBER

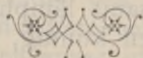
1900

Hvad är lifvet?

*Fordelifvet är en gåta,
Som vi söka lösning ge;
Att dess djup må sig upplåta,
Därom kämpa vi och be.
Men vi stå som mången förr
Klappande på sluten dörr.*

*Tiden kan ej uppenbara
Lifvets stora hemlighet,
Evigheten skall förklara
Med sitt ljus dess dunkelhet:
Lifvets gåta för en hvar
Då är löst och uppenbar.*

O. F.

Hvad skall man göra, när man är ung?

När man är ung, bör man *vara glad*. Ja, det bör man alltid vara, men i synnerhet böra de unga vara det. En dyster, modstulen och ängslig ungdom är en ledsam företeelse. Misströstan, lefnadströtthet och ängslan vare långt fjärran från de ungas stig! Lefnadslust och godt mod vare deras följeslagare! Men den verkliga glädjen sitter djupt inne, inne i hjärtats fördolda djup och har, om jag så må säga, till lekkamrat ett godt samvete. Denna glädje är okonstlad, kysk och tuktig samt skickar sig alltid väl. Den är såsom ett blidt solsken om våren och kommer hela omgifningen att le och hoppas.

Men då man är ung, bör man ock *lära sig lydnad*: lydnad för faders och moders bud, lydnad för Guds bud, lydnad för landets lag. Där man lärt sig att lyda Gud, följer lydnad för föräldrar och öfverhet af sig själf. Endast när man bjuder oss att bryta Guds bud, ha vi rätt att vägra lyda: men då är det icke endast vår rättighet utan ock vår plikt att icke lyda. Den, som i fråga om allt rätt och godt lärt konsten att lyda, har gjort en stor vinst, mera värd än många tunnor silfver och guld. Att lyda Gud är att vinna det eviga lifvet. Men man må börja att lyda just i unga år. En telning böjes lätt, då ett moget träd hellre brister i stycken, än låter sig böja.

Men då man är ung, bör man ock *söka inhämta ett rikt mått af kunskaper*.

«Fri blir den, som kunskap samlar; den okunnige blir slaf», säger en finsk skald. När man vid våra järnvägsstationer, på våra torg, på gatorna och i gränderna i städerna, på landsvägarna och vid hamnplatserna, på varietéer, kafféer och krogar ser stora hopar af ungdom fördrifva tiden med att «stå och gapa», röka och supa — måste man falla i förvåning öfver, huru lättsinnigt man tar det med afseende på användandet af tiden. Tid är penningar, säger ordspråket; men den är mera än så: den är kunskap, den är timlig och evig välfärd för dem, som väl bruka den. Kunskapens skatter äro nu för tiden lätt tillgängliga: en mängd lättlästa, intressanta och kunskapsrika böcker finnes att tillgå, goda och tjänstvilliga lärare likaså samt lämpliga skolor. Hvem som vill kan nu för tiden bli en kunnig, skicklig, ja, bildad per-

son. Konsten härför är att väl använda de flyende minuter och timmarna. Att, när man kommit till mogen ålder, stå där såsom okunnig och oskicklig i livvets angelägenheter — hvilken skam, hvilken förlust!

När man är ung, bör man ock lära *konsten att försaka*. Icke endast dåliga ting, såsom tobak, snus, cigarrer, spritdrycker och andra fördärfbringande njutningsmedel bör man försaka, utan äfven andra saker, som icke äro alldeles nödvändiga för vårt välbefinnande. Man må lära sig den stora konsten att behöfva så litet som möjligt, på det man må kunna gifva andra så mycket godt som möjligt.

När man är ung, bör man söka *vara trogen i det lilla*. Den, som där befinnes vara trogen, skall »stiga i graderna»: han skall icke allenast få sin nödtorftiga bergning utan ock i sin tid få hedersplatser och slutligen få sitta till bords i Guds rike. Heder åt troheten i det lilla!

Får en kristen dansa?

För Ungdomsvännen af d:r H. Sellden.

»Ja», svarar den ene, »*Mirjam* och *David* dansade ju och måhända äfven lärjungarne på Kana-bröllopet. »Nej», säger den andre, »jag förstår icke ens, huru en människa, som gör anspråk på att kallas för kristen, kan vilja framställa en så dum fråga!»

Låtom oss intaga en medlande ställning mellan dessa bägge ytterligheter samt lugnt och opartiskt granska skälen för och emot dansen. Men första frågan blir då denna: hvad menas med »dans»? Somliga kalla det för »dans» atthoppa och springa i takt med eller utan musik eller sång, antingen ensam eller i ring eller ock par om par. Den, som skrifer dessa rader, har på detta sätt »dansat» med barnen, och en gång har jag en julafton i sällskap med Anders Fryxell och hans familj »dansat» ringdans kring deras julgran, men hvarken det ena eller det andra kan jag räkna för »synd». Däremot har jag som student deltagit i åtskilliga baler, som icke varit syndfria, för att nu begagna ett lindrigt uttryck. Det kommer icke så mycket an på namnet utan mer på sättet och omständigheterna. Någon har sagt: »Det, man med själsro och tacksägelse kan göra ena dagen, kan vara olidligt en annan gång».

Hvad nu särskildt Moses syster Mirjam beträffar, så var hon omkring 93 (säger nittiotre) år, när hon dansade; och väntar du, tills du blir lika gammal, kära flicka, så må du gärna för mig »dansa»; jag tror icke, att det skall skada din kristendom, helst om du nyss förut varit i lika stor lifsfara, som Mirjam med röda hafvet framför och Faraos här bakom sig. Visserligen dansade Jeftas dotter gladeligen sin segerrike fader till mötes, men hennes glädje vändes snart i bitter sorg. Det är nog bäst att dansa lagom i denna jämmerdal.

»Nå, men David då?» frågar du. »Han dansade ju så ifrigt framför arken, att själfva drottningen *Michal* blef förargad och bannade honom». Det lönar sig icke, att våra dagars danslystna ungdom drager fram David som syndabock, ty vi måste härvidlag göra stora åtskillnad mellan dans och dans. Om vi nämligen noga granska 1 Sam. 18: 6; 2 Sam. 6: 14; Jer. 31: 13 och Ps. 148: 12, äfvensom Luk. 15: 25 (hvilka bibelverser blifvit gruffligen missbrukade till försvar för balnöjen) i bibelns eget ljus och låta »skrift tolka skrift», så finna vi, att t. ex. *Fjellstedt* i sin förklaring till 2 Mos. 15: 20 säger följande: »Den dans, som här menas, och som var förenad med lofsång, skedde på det sätt, att kvinnorna höllo hvarandra i händerna och rörde sig i takt efter musiken, men häruti deltog icke männen». Här om säger vidare pastor *Schneller i Betlehem*, han, som är född af tyska föräldrar därstädes, och som i flera arbeten skildrat lifvet i Österlandet förr och nu: »Sång och dans, hvarvid då för tiden liksom i dag de bägge könen voro skilda åt, kunde ju icke ens tänkas utan hvarandra i Israel.»

Hvad bröllopet i Kana beträffar, så tro vi alls icke, att man där »dansade», men det kunna vi vara alldeles förvissade om, att det gick anständigt och hyggligt till där, ty i Herrens närhet fick intet opassande ske.

När det i *Bibeln* talas om »dans», så menas därmed religiösa, heliga, långsamt afmätta rörelser i öfverensstämmelse med de sjungna psalmverserna, utförda af kvinnorna för sig och männen för sig. Det är alltså just raka motsatsen till vår tids dans par om par, som väl någon gång kan vara oskyldig (?), men som vanligtvis är allt utom helig, utan tvärtom är världslig, oren och syndig. Ty med våra dagars baler följer just ögonens begärelse, köttets begärelse, ett högfärdigt väsen, fåfänga, behagsjuka, koketteri, obetänksamt prat och fåfängliga ord, afund, slöseri m. m., och om sådant kan en kristen naturligtvis icke vara med.

Hvad åter beträffar nationaldanserna hos de gamla grekerna och romarne eller hos våra dagars ungre, tyrolare och span-

jorer m. fl., så äro de åtminstone vackra att se på. Ty dels äro de dansandes dräkter måleriska och deras kroppsrörelser konstnärliga, och dessa danser ske ju i regeln ute i fria luften och utan rusdryckers bruk. Men något fulare, dummare och ohälsosammare kan väl knappast tänkas, än antingen de frackklädda kavaljerernas och de halfnakna damernas stela trippande i balsalongen, eller klumpiga pigors och tölpiga drängars dans — om man så kan kalla deras upptåg i en krog, fylld af tobaksrök och mättad med brännvinsångor. Det vore löjligt, om det inte vore så beklagansvärdt, att se vårt i öfrigt hyggliga tjänstefolk kräma sig som påfåglar och titulera hvarandra för »herre» och »fröken». Och hvad skall en tänkande och allvarlig människa tro, när man får se, hvad där opåtaladt kan passera. Det anses ju opassande och stridande mot god sed, att folk eljest hålla i hvarandra. Men när första ljudet höres ur klarinetten eller fiolen — att nu icke tala om det afskyvärda dragspelet — då störta sig män och kvinnor, unga och gamla, löst på hvarandra, omfamna och pressa sig mot hvarandra på ett okyskt sätt, svänga sig rundt, framåt och bakåt, och i rasande hvirflar salen ikring, tills de äntligen tumla ned på bänkar eller stolar med flämtande bröst, flammande ögon och svindlande hjärna. Drypande af illaluktande svett, börja de snart på nytt, och den vilda jakten varar, ända tills morgonsolen går upp och skrämmer bort de bleka, dödströtta nattsvärmarna, som ej se för vackra ut efter dessa mörkrets gärningar. Huru många »fåfånga» ord hafva icke där uttalats, huru mycket lättsinnigt skratt åt simpla kvickheter, men ock huru många vreda svartsjukans och den bleka afundsjukans giftiga utgjutelser!

Hvar 7:de människa dör i lungdot, klagar statistikern. Jag undrar, huru stor procent af dessa, som blifvit smittade af tuberkelbacillerna under ett dansnöje? För visso är denna procent förfärande stor, och det är ju detsamma som själfmord att på detta sätt ådraga sig denna dödande sjukdom! Nu är det ju så, att en olycka sällan kommer ensam. En synd drar ju gärna flera andra synder med sig. Och vanligen ske både finare baler och sämre dansnöjen just på sön- och helgdagar, eller med andra ord: dansen gör folk äfven till sabbatsbrytare.

»Ja men», säger någon, »detta är ju öfverdrift. Icke kan det väl vara syndigt att gå på en hygglig bjudning med dans i en anständig familj?» Vi svara: Käre, lek ej med elden! De flesta fallna kvinnor räkna sin olycka från »ett aldeles oskyldigt dansnöje». Hvem kan bedja: »Inled oss icke i frestelse», då hon eller han träder in på en danslokal? Skriften manar oss att vara nyktra och varsamma och med all flit bevara

hjärtat. Huru skall detta ske äfven på en ganska anständig bal?*

Det ser verkligen ut, som om vårt folk skulle bli allt lättsinnigare och lättsinnigare i stället för allvarligare. Vi beskärma oss öfver den mörka medeltiden med dess vidskepelse, men denna med orätt förkättrade tid byggde dock kyrkor och tempel, som fylla oss med vördnad och beundran ännu i denna dag. Hvad byggde det upplysta nittonde seklets människor? Männe domkyrkor? Nej, de byggde visserligen välgörenhetsinrättningar och undervisningsanstalter m. m., men ock en myckenhet krogar, teatrar och danssalar. På dessa lokaler finns ej plats för en allvarlig kristen, hvars dagliga bön är: »tillkomme ditt rike!» Det gifves blott mycket få fall, då vi kunna tänka oss dans utan synd, och huru skulle det väl kännas för de dansande, om Herren Jesus skulle komma i skyn dem oförhappandes uppå?

I den tyska afhandling af *Ernst Mühe* om dansen, ur hvilken vi tagit en del idéer och tankar till denna uppsats för Ungdomsvännen, förekommer en ordlek, som näpperligen låter sig återgifva på svenska. På tyska heter det »Mitteldinge giebt es nur für Mittelchristen». På svenska torde det kunna öfversättas så här: det är blott halfkristna, som kunna anse dansnöjen för ofarliga. Dansen hör ju till de där »mellantingen» eller inför sedelagen likgiltiga handlingar, som teologerna kalla för »adiafora». För en allvarlig kristen blir då alltid frågan den: hvad skulle Herren säga härom? Kan du dansa i Jesu namn, så gör det, eljest låt vara! Må världens barn dansa bort sin nådetid, men vi vilja bekänna icke blott med orden utan ock med vår vand, att vi hafva utvalt den bättre delen.

Någon har sagt: »vi lefva i ett döende århundrade, som å ena sidan berömmes såsom framåtskridandets, uppfinningarnas,

* I sina intressanta berättelser »Ur minnet och dagboken» omtalar pastor *Vadström*, hur det gick den »rättänkande, sanna och ädelt känsliga» fröken S. Hon blef vid sin konfirmation omvänd till Gud; och hon ville ej gå på bal, men för säkerhets skull frågade hon sin kristendoms lärare härom. Han rådde sitt nattvardsbarn, att »lugnt deltaga i dessa oskyldiga nöjen, till dess hon kände, att de blefvo henne till skada». Hon gick på balen, men för att lugna sitt samvete, tog hon sitt nya testamente med i fickan, och ömsom dansade hon, och ömsom läste hon i sitt testamente. Men huru detta slutade, kan man lätt förstå, ingen kan tjäna Kristus och Belial på samma gång. — Se vidare härom sid. 229 i tredje häftet af *Wadströms* bok. Denna sanna händelse har på mig gjort så mycket djupare intryck, som jag mycket väl känner damen i fråga.

ångans och elektricitetens tid, men som af hvarje verklig samhällstänkare måste betecknas som skandalernas, själfsvåldets och urartningarnas tidehvarf. Det är ej svårt att förutsäga, att, om de civiliserade folkens lif fortgår på den inslagna vägen, utan att de för lifvet gällande lagar beaktas, det 20:de århundradet skall betecknas såsom fångelsernas, själfmordens, sjuk- och dårhusens århundrade». Dessa ord äro skarpa, men ty värr sanna. Ja, »tiden är ond», och den lockar oss ej till dans utan manar oss tvärtom, att med allvar trakta efter ett helgadt lefverne, ty ingen får se Gud, som icke har ett rent hjärta.

Kyrkofadern *Chrysostomus* sade om dansen: »Vi hafva icke fått våra fötter för att dansa med dem utan för att gå hofsamt fram i världen och icke löpa ovisligen såsom djur.» En annan kyrkans man har sagt: »Dansen är djäfvulens tillhörighet, och den, som deltagar i en bal, inträder på satans område, Djäfvulen är början, midten och slutet af en dans. Lika många steg, som en människa tager under dansen, lika så många steg har hon i ock med detsamma tagit på vägen till helvetet.» På ett annat ställe läses i en af den äldsta kyrkans dogmatiska böcker följande skarpa ord: »Den kvinna, som sjunger i dansen, är satans prinsessa. De, som svara på hennes sång, äro djäfvulens tjänare. Åskådarna af dansen äro den ondes vänner, musiken är hans blåsbälg, och musikanterna äro satans prester. Ty liksom, då svinen äro skingrade, allesamman komma tillhoppa, när svinaherden lockar till sig ett, så kallar satan en kvinna för att springa i dansen eller spela på ett instrument, och strax komma alla de dansande tillsammans.»

Talmage säger, att »balsalen svingar en förfärlig dödens lie,» och dess »malström uppslukar stadens lif, skönhet och moraliska värde», och han säger vidare: »Verkningssättet hos balsalens ödeläggelser består däri, att de åstadkomma en upphetsning till sinnlighet, ett uppväckande af svartsjuka, att de utgöra ett hälsans offeraltare, en själens besudlare, en den sinnliga lastens breda väg och en stadens förbannelse. Stegen af denna vilda förgiftande och upphettande midnattsans komma stadens alla moraliska hörnstenar att krossas. Dess fysiska ödeläggelser ligga i öppen dag. Hvad skall det blifva af den, som måste arbeta hela dagarna och likväl dansa om nätterna? På några få år skola de blifva nervösa och utmattade dumhufvuden. De, som använt sina midnätter att sitta vid punschglas och att förtära hetsande kvällsmat och därpå fara hem i vinterkylan utan tillräckligt skydd mot väder och vind, skola till sist kunna antecknas som själfmördare. Det är endast ett kort steg från balsalen till kyrkogården. Det finns lungsot och reumatism

tätt i spåren. Midt ibland det glittrande virrvarret af balsalens glam stå sjukdomarna till höger och vänster, balanserande och bildande kedja. En grafiskt tränger fram midt bland parfymdoftet, och fradgan från dödens läppar bubblar upp i champagne-glaslet!»

Så beskriver den värtalige skriftställaren »öfverklassens» fina baler, och med ett par ändringar passar det också in på »underklassens» danstillställningar. Man behöfver blott byta ut »parfymdoftet» mot lukten af snusk, och sätta finkelsupen mot »champagne-glaslet».

Gosse, låt glaslet stå! Flicka, håll dina fötter stilla! Byt inte bort rättfärdighetens krona mot strunt och lapprisaker!

Höstdikt.

(För Ungdomsvännan.)

Tu stormarna dödspsalmer sjunga

Vid sommarens frostklädda bår,

Och molnen sig hopa så tunga,

Och solen i dimslöja står.

Det stormar på sjö,

Det ouckar i skog,

Och vindarna strö

Sulnade blad

Kring land och stad

Om den, som dog.

Men ladan hans skatter förvarar,

Och visthusen gömma hans muot,

Och tiden hans vilja förklarar;

Vi dela hans dödsbo med lust.

Ät oss har han spart
 Sitt korn och sin frukt,
 Allt mustigt och rart
 Till mat och stök
 För bord och kök
 Och smak och lukt.

Men flyttfågeln vingarna breder
 Till flykt mot en varmare sfär,
 När sommar'n sitt grasläger reder
 Bland visnade tufvorna här.

Han ställer sin färd
 Från höst och från graf
 Till vinkande värld,
 Som dyker opp
 Med lifsvarmt hopp
 Ut söderns haf.

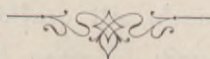
Så anden på aningens vingar
 Sig höjer mot sol-landets vår,
 Där sången ut parkerna klingar,
 Och lifsfloden svällande går.

Där stormar ej öjō
 Där suckar ej höst. —
 Där blommor hvart frō,
 Som sätts i bön,
 Om än i lön,
 I gömda bröst.

Ty våren, som seklerna vänta,
 Skall komma i ära en gång;

I portarna siarna glänta
 Och lyssna till framtidens sång. —
 Men vägen, den går
 Öfver kors och graf
 I hans helga spår,
 Som led och dog
 Och skulden tog
 Och arfvet gaf.

C. B—g.

AUGUST BERG.

KINAMMISSIONÄR.

Bland de många kinamissionärer, som under det sista stora upproret därute måst helt plötsligt lämna stationer och sin lilla egendom och med de sina fly emot kusten för att rädda sitt lif, finnas flera, hvilka, innan de gingo ut på hednafältet, gjorde sig bekanta genom mer eller mindre kraftiga insatser i vårt lands andliga ungdomsrörelser, och hvilka äfven från sitt arbetsfält där borta i fjärran östern genom en mängd väckande uppsatser i våra tidningar och tidskrifter gjort icke obetydligt för att sporra vår ungdom till nit för Herrens verk.

Af dessa hafva särskildt de båda, hvilkas bild vi här meddela, och hvika just i dagarna återvändt till hemlandet, genom sin förbindelse med en stor ungdomskrets här hemma gjort sig vidt kända och älskade, nämligen bröderna *August Berg* och *Hugo Linder*.*

Missionär August Berg är född år 1861 i Kronobergs län. Han ägnade sig först åt apotekarebanan och aflade apotekareexamen 1886. Redan några år dessförinnan hade Herren fått vinna hans hjärta och det helt och afgjort. Vi betona särskildt det senare därför, att hans liksom andras erfarenhet vittnar därom, att endast de, som öppet och bestämdt ställt sig på Herrens

* Vår mening var, att i detta nummer kunna intaga båda dessa kära bröders porträtt med text, men det knappa utrymmet nödgar oss ledsamt nog att låta missionär Linders porträtt stå öfver till nästa n:r. Red.

sida, äro verkligt lyckliga och kunna blifva till nytta för Guds rike. Många unga kristna gå tvekande och dystra utan att kunna uträtta något godt ofta nog af den anledningen, att de ej vilja vara helt med Guds folk utan dela sig mellan dem och världen. Så gjorde ej Berg och Linder.

Berg kom redan från början af sin vandring med Herren i sällskap med sådana kristna, som brunno af ifver för Guds rikets utbredande både i hemlandet och i hednavärlden. Sålunda kom han under Stockholmsvistelsen 1884—86 att verksamt

MISSIONÄR AUGUST BERG.

deltaga i den missionsverksamhet, som då utöfvades å alla håll i staden. Tillsamman med en studiekamrat använde han så mycket tid, han kunde spara från studiearbetet, till att vittna om Herren på mindre samlingssalar, såsom å Hvita bergen, å en sal i staden inom broarna, där grändernas och Skeppsbrons värsta slödder hopsamlades, å Hemmet för de elända samt å en söndagsskola i stadens södra utkant, dit de hade en timmes promenad från sina hem å norr. Genom flitiga besök i barnens hem, hvilka ofta voro riktiga syndanästen, fingo de en dyster

men lärarik inblick i de olyckligas lif, och så tränades Berg på ett praktiskt sätt för det särskilda arbete, till hvilket Herren utvalt honom.

Efter slutade studier tog Berg först plats på apoteket, i Hvetlanda. Med sitt lifliga öppna sinne kände han sig snart hemmastadd bland landsbygdens okonstlade kristna, och hans flärdfria ovanligt hjärtliga uppträdande öppnade öfverallt dörrar och hjärtan för honom.

Han hade sålunda just hunnit komma in med lif och lust i denna nya verksamhetskrets, då hans kamrat från Stockholms-tiden lyckades få honom till Jönköping, och tydligen grep Gud härigenom in i hans lefnadsriktning. Utan denna förflyttning hade han troligen kommit att fästa sin framtid vid den bana, han från ungdomen tillhört, och där ganska goda framtidsutsikter lockade honom.

I Jönköping kom han mer än någonsin förut in i evangelisationsarbetet och fick såsom ordförande för därvarande lifskraftiga ynglingaförening allt flera och större tillfällen att använda sina gåfvor i Herrens tjänst. Här mötte han ock personer, som med vislighet och kärlek kunde leda honom under den viktiga kris, han genomgick, då han kallades att utgå som hednamissionär.

Den lifliga rörelse bland ungdomen, som vi nu glädjas åt, tog just fart de sista åren af åttiotalet, och Berg syntes, som man säger, skapad till att intaga en ledande plats härvidlag. Många tyckte ock, att hans kallelse otvetydigt var att verka väckande och värmande ibland vår ungdom, och att det var ett misstag att sända honom till det hårdarbetade fältet, Kina. Andra åter menade, att, skulle någon kunna vinna något bland kineserna, vore det en man med Bergs stora förråd af kärlek, öppen-hjärtighet och god tro.

Tio år hafva gått, sedan han lämnade hemlandet, och de gångna åren hafva visat, att Berg äfven ute i det mörka Kina genom Guds nåd kunnat utföra ett godt verk. Efter det mödosamma arbetet att tillägna sig ett af jordens mest svårlärdas språk förelåg honom det ännu mera tålmodspröfvande arbetet att hos folket undanrödja tusenåriga fördomar, innan evangelium kunde få ingång bland dem. Bergs medicinska kunskaper kommo härvidlag väl till pass, och månget hem, ja, till och med hela byar och städer, öppnades för honom och hans medarbetare genom hans piller och droppar.

Så hade han nu fått i ordning en af Svenska missionens i Kina största och bästa stationer i den stora staden Tong-cheo-fu. Efter årslånga tröttsamma underhandlingar hade han för missio-

nen fått köpa ett präktigt hus och verkade där, understödd af sin maka, född Hulander, samt två söner, Henrik och Waldemar, samt flera trofasta medarbetare i evangelium. Plötsligt kom till dem budet om upproret och befallning från guvernören att genast lämna platsen. I största hast nedpackades det nödvändigaste, och så bar det af den sex veckor långa, äfventyrliga färden genom ett fientligt land till Shanghai, hvarest de omedelbart stego ombord på en ångare, som förde dem till Europa. Gripande måste afskedet varit från deras trofasta vänner, de infödda kristna, och halft som i en dröm befunno de sig åter bland landsmän, knappast i stånd att fatta de faror, som hotat dem, och de lidanden, de utstått. Dock hoppas vi med dem, att de efter en tids hvila här hemma skola, sedan lugn åter inträdt i Kina, kunna få återvända till sitt arbete där.

Efr. Sbm.

I tjänst.

För Ungdomsvännen af *E. W-n.*

Maria och Anna hade nyss kommit ut i sin nya tjänst. De voro grannbarn och hade lekt och gått i skola tillsammans. Men deras hem voro mycket olika: Marias fader, hemmansägaren Svensson, söp och förde ett oordentligt lif, så att han snart hade förstört det mesta af både sin och hustruns ärfda förmögenhet. Annas fader var soldat Ek, och han var känd som en riktig »storläsare» men ock som en ordentlig och skötsam karl. Maria hade fått plats i staden hos en handlande, Anna i ett landtbrukarehem ej långt därifrån. De träffades således ibland, då de på sina lediga söndagseftermiddagar besökte hvarandra.

»Maria», sade Anna en dag, »det var fasligt en så grann hatt, du köpt dig. Se på min, huru enkel den är! Jag tycker inte, jag har råd köpa mig en bättre, och inte tror jag frun vill, att jag ska' ha en sän' heller. Och se, far och mor, de skulle då alls inte vilja det.»

»Hå, så dum du är — när man sliter och släpar för sina smulor, så måtte man väl ha rätt att köpa, hvad man vill för sina egna penningar! Och en grann hatt måste en flicka nu för tiden ha, du ska' bestämdt skaffa dig en bättre. Den har kostat åtta kronor, det är ju inte mycket, se en så vacker fjäder!»

»Jaa — men frun sa' häromda'n, att det är mycket bättre att köpa sig snygga och starka underkläder först och främst, så jag har köpt en bundt väf, och frun har hjälpt mig klippa till linnen och andra underkläder, och nu hjälper hon mig också att sy dem på symaskin. Det är ju bra snällt af henne!»

»Hå, vet ja, visst — hon unnar dig förstås inte klä' dig snygg! Min fru, hon bryr sig då rakt inte om, hur jag klär mig, och rätt bra är det — »en ann» kan vara så god som »en ann!»

»Ja, men minns du inte, att fröken i söndagsskolan där hemma alltid talade om, att, om vi vilja tillhöra Herren, så skola vi inte fara efter att följa världens moder och bruk, eller vilja synas vara något annat, än hvad vi äro, och att det alls inte passar en tjänarinna att vilja se ut som en fröken eller fru; och så, sa' hon — det minns jag så väl — att ödmjukhet är den skönaste klädnad, som finns; och nog tror jag, att man blir lite högmodig af all den där grannlåten.»

»Du pratar! Jag tror, du är riktigt en lika stor läsare som far din! Men se så, vi ä' lika goda vänner för det — kom in med mig, frun är borta, jag ska' bjuda dig på kaffe och rart bröd — vi bakade i går.»

»Har frun gifvit dig lof att bjuda mig?»

»Tror, du jag talar vid frun om sådant; det skulle hon visst bry sig om! A, nej, hon frågar inte efter hvad jag gör. Bara jag raskar på med sysslorna, så är jag fri se'n, och det är bra, tycker jag.»

»Tack du — jag går inte in i dag — en annan gång när frun är hemma! Men om onsdag är det min födelsedag, och min fru har lofvat mig få bjuda dig till mig på kaffe — välkommen då, se'n du slutat på kvällen. Frun har också sagt, att hon då skall läsa något roligt för oss och sjunga.»

»Hva' din fru måtte vara märkvärdig! Är hon läzerska?»

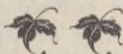
»Hon älskar Herren och är snäll och rar. Adjö nu, välkommen!»

Anna stannade många år på Berga, oaktadt Maria sökte öfvertala henne att flytta in till staden, där hon kunde få mycket »lättare» platser och högre lön. Men Anna fäste sig allt mera vid sin goda fru och hela familjen och arbetade med glädje mod i sin rätt trägna tjänst. Hennes matmor tog hjärtligt del i allt, som rörde henne, rådde henne vid köp af kläder och undervisade och hjälpte henne i allt till det bästa. Visserligen fick ej Anna ståta i granna kläder eller klippa »lugg» fram i pannan, utan måste alltid kläda sig enkelt, men som frun häri föregick med sitt exempel, gick det ganska lätt. Mer och

mer mognade och tillväxte det inre, fördolda andliga lifvet hos Anna, så att hon sökte tjäna sin Herre i allt, hvad hon gjorde. Och då hon vid 30 års ålder gifte sig med rättaren på en närbelägen herrgård, medförde hon den bästa hemgift: gudsfruktan, arbetsamhet och enkla vanor, samt dessutom ett godt och till alla delar värdefullt förråd af kläder och linne samt en nått summa på sparbanken.

Maria däremot öfvergaf snart att läsa i den bibel, hon fått i söndagsskolan, gick snart aldrig att höra något Guds ord utan tillbragte sina söndagseftermiddagar i dåliga sällskap och förlustelser. Hvarje år en ny, fin hatt, som sattes på nacken bakom den enrisbuskliknande luggen, klädningar af dåligt tyg men modernt sydda och utstofferade, handskar, parasoller o. d., som *syntes*. Härpå förslösade hon hela sin årslön, och följden blef, att, då äfven hon gifte sig med en hyggelig handverkare, den stackars mannen snart nog fick orsak att ångra sitt giftermål. Ingenting förde hon heller med sig i boet annat än odugligt bjefs och ett sinne, som blef missnöjdt och knotande, då hon ej kunde få sitt grannlätsbegär uppfyllt. Stackars Maria! Många äro dina likar, och *kanske* har den matmoder, som först tog dig i tjänst, en ej ringa del häri, då hon tillät dig sköta dig själf och ej i kärlek tog sig an den unga, oförståndiga!

E. W—n.

Bland rosor och törnen i äktenskapets förgårdar.

Af A. W. H.

IX.

Sen till, att I vandren välbetänkt.

Från den stund, en man och en kvinna gifvit hvarandra sina första försäkningar och löften om kärlek och tro, hafva de såsom tillhörande hvarandra börjat vandra en gemensam väg genom lifvet, för så vidt de i fortsättningen hålla, hvad de från början lofvat hvarandra. Men må de se till, att de vandra denna väg välbetänkt, på det att deras gemensamma lif ej må förflyta såsom en vandring bland törnen.

Det behöfver icke sägas dem, att de från det ögonblick, de gifvit hvarandra trohetslöften och synnerligast, sedan detta icke

längre är en hemlighet, för framtiden tillhöra *hvarandra*. Ingen annan flicka har rätt till samma plats i mannens hjärta som hans trolofvade, och ingen annan man har rätt att draga hans trolofvades hjärta till sig, lika litet som någon annan kvinna har rätt att tränga undan hans trolofvade. För att så ej må ske, är af vikt, att de båda med hvarandra förbundna äro i allt, såväl smått som stort, trogna och pålitliga mot hvarandra. Misstänksamhetens och svartsjukans onda frön äro eljest lätt utsädda. Det bör vara mannen angeläget att genom ett visligt uppförande mot andra unga kvinnor i den gemensamma sällskapskretsen öfvertyga henne om, att det bland dem alla icke finns en enda, som han så älskar och högaktar som henne. Och huru bör icke hon å sin sida genom hela sin hållning mot andra unga män visa, att hon med sin kärlek ligger fast förankrad! Håller man på det sättet å ömse sidor från början de gifna trohetslöftena i ära, så är *en* faktor gifven såsom villkor för en lycklig sammanlefnad. Det finns mången, som icke ansett denna faktor så viktig och därför gifvit anledning till oroliga farhågor med störd lycka hos den mänskliga, hvars hjärta står honom allra närmast.

Ingen undrar på, att de båda unga, som gifvit hvarandra trohetslöften, gärna och ofta vilja vara tillsammans, och att de därför nu och då söka bereda sig tillfällen därtill. Må de blott alltid och allestädes hafva den apostoliska förmaningen för ögonen: *Sen till, att i vandren välbetänkt!* Genom att städse följa detta råd kunna de stärka den sedliga känslan hos hvarandra och sprida ett hälsosamt salt af renhet och tukt bland annan ungdom, med hvilken de umgås. Men de kunna ock utöfva ett motsatt inflytande, om de icke hafva akt på sig själfva.

Länge dröjer det vanligen ej, när de fått klart med hvarandra, förrän beställsamma människor börja tassla och skvallra både ondt och godt om dem, i synnerhet innan de från sin bekantskap dragit undan hemlighetens slöja. Än har man sett dem tala förtroligt till hvarandra, än har man observerat den unge mannens uppmärksamhet mot flickan eller tvärt om, och än har man sett dem ute tillsammans, hvilket allt man tycker icke passar. Sådant hör till det vanliga. Men stundom kunna dåliga rykten börja cirkulera, och till dem kunna de unga själfva hafva gifvit anledning. Täta och långa besök hos hvarandra, i synnerhet om dessa ske i tysthet och ensamhet, hemliga möten och sena kvällspromenader m. m. hafva därvid ofta utgjort den tändande gnistan. Och visst är, att sådant icke alltid är hälsosamt eller ägnadt att stärka kyskhetskänslan hos dem. Mången har genom ofta förnyade tillfällen af dylik art så småningom förlorat den djupaste känslan af aktning och tillgifvenhet för sitt hjärtas vän

och lidit skeppsbrott i sin jordiska lycka. Äro de båda unga därtill troende, lägga de genom ett sådant sätt att umgås med hvarandra lätt stöttestenar i vägen för annan troende ungdom och kunna snart draga vanära öfver det namn, som alla troendes hjärtan akta högre än alla andra.

Att de förbundna tu stundom vilja vara ensamma tillsammans, må ingen förtänka dem. De hafva mycket att språka om och finna alltid samtalsämnen. Men äro de på Herren troende, och vilja de bevara sitt lif från smärtande minnen och sin väg från stingande törnen, så må de icke försumma att tillsammans flitigt öfva och hjälpa hvarandra att bevara den förtroliga böneumgängelsen med Gud och bruket af hans heliga ord. Ingenting kan så skydda och bevara dem från frestarens glödande pilar som just detta. Gemensam bön och ett gemensamt bruk af Guds ord skall ock hålla deras sinnen öppna och deras uppmärksamhet städe riktad på allt, som i ord och vandel är opassande och ovärdigt för dem, hvilka höra Jesus till. Bönen är det fönster, genom hvilket själen blickar upp till Gud, och hans ord är den dörr, genom hvilken han släpper in sina välsignelser. Ingen jordisk kärlek är så ren och fast som den, hvilken helgas på det sättet.

Icke desto mindre böra de hafva det klart för sig, att de ännu och tills vidare röra sig blott i äktenskapets förgård. De hafva genom sin förbindelse visserligen rätt att på ett innerligare och mera förtroligt sätt än förr umgås med hvarandra utan att därmed gifva anstöt eller behöfva klandras, men trolofning är icke äktenskap. Det senare är en helig Guds stiftelse med gränser, som ingen utom äktenskapet stående, icke ens trolofvade, hafva rätt att öfverskrida. Dessa gränser kunna icke uppdragas med bläck och penna, men i hvarje kyskt sinne finnas de skarpt markerade. Månet trolofvadt par har dock utan att från början ana det liksom hjälpts åt att utplåna denna gränslinie. Mannen har icke vinnlagt sig om den tillbörliga själfbehärskning, som är och borde vara en af hans stånds skönaste prydnader, utan tillåtit sig, i synnerhet om han saknat Andens nya lif i själen, hvarjehanda opassande skämt, tvetydiga kvickheter och för en blygsam kvinna sårande antydningar i förening med en otillständig hållning i skick och åtbörder. Genom ett sådant uppförande kan han sätta mången mörk fläck i sin trolofvades själ och blifva henne till snara och fall samt hos henne alldeles utplåna den aktning, som hon från början hyst för honom. Där den unga kvinnan finner, att hennes trolofvade man börjar uppföra sig på det sättet, där bör hon från första stund, hon märker något sådant hos honom, under bön till Gud

— om hon är en lärjunginna i börens skola — iakttaga den allra största försiktighet i allt, som hon misstänker vara af beskaffenhet att gjuta olja på elden. Hennes kvinnliga dygd bör bjuda henne att hafva sträng och ständig uppmärksamhet på sig själf. Iakttager hon från början en bestämd sedlig hållning och konsekvent tillbakavisar hvarje uttryck, som sårar hennes blygsambetskänsla, ifall något sådant förekommer, så skall hennes handlingssätt därigenom icke blott blifva en vågbrytare mot frestelsernas vågsvall utan äfven i längden tillvinna henne mannens aktning och tillgifvenhet.

Blygsamhet, har någon sagt, är det, som mest vinner af alla kvinnans behag. Det är icke meningen, hvarken att kvinnan skall undvika mannen genom en alltför rädd blyghet eller uppmuntra honom genom en närgången förtrolighet. En sann blygsamhet skyddar emot båda ytterligheterna. Det är den genomskinliga slöja, som genom att uppenbara hälften af hennes väsen gör det, som den döljer, ännu älskligare och väcker längtan att lära känna det öfriga. Det är hennes sköld såväl som hennes slöja; ty den afvärjer alla de pilar, hvarmed någon antingen genom blickar, ord eller handlingar skulle våga att anfalla hennes renhet. Det är äfven hennes prydnad, ett förökadt behag åt hennes öfriga dygder; oskuldens rodnad på skönhetens kind.

CHARLES G. GORDON.

Efter de bästa källor

af —dq—.

Från Alexandria skref Gordon den 8 jan. till sin syster: »Du skall återse mig samtidigt med, att du får detta bref; — — jag skall då berätta allting för dig i köket — — —.» Några dagar senare skrifver han ifrån Rom: — — — »Nu far jag direkte till dig och gömmer mig undan». Detta var dock lättare sagt än gjort, då hela England och dess press voro uppfyllda af hans lof; men med verklig krigslist undvek Gordon, »den okrönte konungen», »Sudans enda hopp och räddning», alla de personer, hvilka äflades att inbjuda honom till sina fester.

Gordon var af sin läkare föreskrifven hvila. För G:s energiska natur var denna föreskrift vida svårare att iakttaga än att

utföra den mest mödosamma ökenridt. Efter blott några veckors vistelse hos sin älskade syster i Southampton, finna vi honom i Lausanne, sysselsatt med att trösta och draga omsorg om sin nyligen döde broder Enderbys barn.

Den 23 mars blef han erbjuden att mot 1,500 pund årligen öfvertaga befälet öfver den på Kap förlagda militärstyrkan. Därpå svarade han: »Tack för det just nu emottagna telegrammet; jag känner mig icke böjd att antaga utnämningen».

Vid denna tid hotades Kina allvarsamt af ett krig med Ryssland. Af en framstående engelsman, sir Robert Hart, erhöll nu Gordon en uppmaning att komma till detta land. Telegrammet lydde: »Jag har fått i uppdrag att inbjuda er hit. Kom och se med egna ögon! Afvisa icke detta tillfälle att gagna i stor skala. Arbete, ställning, villkor, allt skall ordnas enligt er egen önskan och till er belåtenhet.» Säsom svar å uppmaningen från Kina sänder G. följande telegrafiska meddelande: »Gordon kommer med första lägenhet till Shanghai — villkoren äro honom likgiltiga». Samtidigt offentliggjorde han i pressen följande förklaring: »Min bestämda önskan är att förmå Kina att undvika krig med Ryssland; — jag anser det vara mycket större ära att kunna främja en fred än att vinna några lumpna militära utmärkelser i ett olyckligt krig».

Gordons stora kamp i Kina afsåg således denna gång åstadkommandet af en *snar fred*. Ehuru G. tillbragte en stor del af sitt lif i strid och på slagfälten, vunnit den största ära och ryktbarhet, afskydde han dock krig för deras egen skull. »Folk i allmänhet», yttrade han, »tänker föga på, huru långt ifrån äro-rikt ett krig är. Det är organiseradt mord, plundring och grymhet. — Från hvilken synpunkt som helst är kriget brutalt, grymt.»

»Håll fred» var Gordons allvarliga och bevekande råd till prins Tschun i Peking och det omkring honom samlade krigspartiet. Och Gordons skäl härför voro så kraftiga, att freden redan i midten af augusti var tryggad.

De råd, G. gifvit, hade en oerhörd betydelse, enär de kommo från en man, som var vördad och beundrad af *alla* partier i Kina; och G:s förtjänst allena var det, att ett förhärjande folkkrig ej år 1880 kom att uppstå mellan detta land och Ryssland. Gordon kvarstannade sedan endast en helt kort tid i Kina; redan den 21 oktober samma år var han åter i England, där han nu blef föremål för varmare hyllningar än någonsin.

Från Sudan hade G. 1876 skämtsamt skrifvit till de sina, att han skulle komma hem och riktigt hvila ut, »ligga ända till middag och äta ostron till frukost». Sedan dess hade han dock

i stället varit i Indien i egenskap af vicekonungens af Indien privatsekreterare, och i Kina, hvilket rike han räddat från krig och möjligt nederlag, hade frivilligt åtagit sig det ytterst svåra uppdraget att tjänstgöra såsom öfverbefälhafvare öfver ingenjörskåren på Mauritius samt beordrats söka medla fred emellan engelska regeringen i Kap och Basutofolket.

Året 1883, hvilket Gordon tillbragte i det heliga landet, var den enda hvilotid, han unnade sig under hela sitt lif. Som han önskade framför allt att vara ensam, sökte han sig en undangömd plats i Ain Karim, tre engelska mil ifrån Jerusalem. Från denna sin undangömda vrå, där han »ej såg någon människa», utan blott »sällskapade med sina böcker», genomforskade han noga hela trakten, Jerusalem, dess tempel och omgifningar bort till Jordan. Om resultatet af dessa hans forskningar kunna vi ej här yttra oss, emedan det skulle föra oss allt för vida.

Den 11 juli flyttade han till Jaffa, emedan han trodde sig kunna göra mera »för Guds sak» där. Förutom det att G., som uteslutande lefde af bröd och frukt för egen del, skänkte största delen af sina inkomster till de fattiga och behöfvande såväl i Jerusalem och dess omnejd som i Jaffa, finns äfven ett vackert minne af honom i det missionshus, som byggts i Nablus (Sichem).

Emellertid hade tillståndet i Sudan blifvit i hög grad betänkligt, sedan Gordon lämnade landet — detta hufvudsakligast på grund af den nye guvernörens sista förvaltning. Också dröjde det ej ett år efter Gordons afsägelse, innan Sudans folk högljudt fordrade, att »den gode paschan» skulle återkomma. Konungen af Belgien hade dock vid flera tillfällen på det enträgnaste bedt Gordon att träda i hans tjänst för att hjälpa honom att förverkliga hans stora plan: att från Kongo af Niam-Niamlandet och områdena kring de stora sjöarna — Nilkällorna — bilda ett rike och sålunda förena de skilda negerstammarna till ett enda stort förbund emot slafhandeln i Sudan. Hvad Gordon dock icke visste, var, att konung Leopold af Belgien hemligen beslutat göra honom till »Konung af Kongo».

Under sin resa från Palestina sammanträffar Gordon med en mr Lawrence Oliphant i Haifa. Denne sökte ifrigt öfvertala honom att afsäga sig kongouppdraget och i stället erbjuda sin tjänst åt Sudan.

Redan år 1877 hade Gordon förutsagt, att »någon stor ledare skulle göra sig till härskare öfver Sudan med dess talrika stammar och slafjägare». Och år 1879 yttrade han, då han lämnade landet, att om den nuvarande regeringen fortfar som hittills, skall ett uppror öfver hela landet icke kunna undvikas.

Den man, som nu plötsligt visade sig för de olyckliga sudaneserna och förmådde dessa af en sniken och despotisk generalguvenörs oerhörda grymheter hårdt betryckta att i tusental samla sig omkring honom, var en ny profet, den falske Mahdin Muhamed Achmet, en nubier från Dongola.

Mahdinrörelsen grep emellertid hastigt omkring sig. Ett af dess fältrop var: »inga skatter, inga afgifter», och detta bidrog mer än något annat att samla de utarmade stammarna omkring hans baner. Om någon sedan vore djärf nog att vilja betvifla Mahdins gudomliga ursprung, hade han att välja emellan öppet erkännande eller afrättning.

Efter flera misslyckade försök att undertrycka Mahdinrörelsen, hade den vunnit en fruktansvärd utsträckning. Hvarje post medförde allt mera oroväckande underrättelser till England. Det engelska folket blef otåligt och yrkade, att regeringen skulle kraftigt gripa in: man föreslog att sända Kina-Gordon till Khartum med oinskränkt makt öfver landet och för att underhandla med Mahdin samt göra, hvad göras kan, och rädda, hvad räddas kan, från skeppsrottet i Sudan.»

Fem minuter.

Vid en ynglingaförenings årsfest i New-York lämnades åt hvarje talare blott fem minuter. En af talarne öppnade då festen med följande ord:

»Mina unga vänner, jag har blifvit inbjuden att tala för eder i fem minuter — icke längre. Litet kan sägas, mycket kan uträttas på fem minuter. På fem minuter kan en stad sättas i brand, ett skepp borras i sank, en själ gå förlorad. Ett ögonblicks felsteg kan förorsaka lifstidslånga bekymmer. Tagen dessa tankar till edert hjärta, så är min uppgift löst på en minut i stället för på fem.

Mången ung man har i ett obehålladt ögonblick fallit för en frestelse, som ledt till hans undergång. En förbrytelse, ett fel, ja, blott en försummad plikt — och följderna skola icke uteblifva.

I ett hungerns ögonblick sålde Esau sin förstfödslorätt; tusenden af unga män bortkasta sin för mindre. En oärlig handling, ett opassande ord besmittar själen så, att ett helt haf icke kan två den ren. Betänken, när I blifven frestade till synd, att I på fem minuter genom en dålig handling kunnen mista allt, som är godt och ädelt. På fem minuter kunnen I förstöra eder framtid, betunga eder själ med samvetsqual och genom sorg reda åt edra gamla föräldrar en för tidig graf.

Kan så mycken olycka anstiftas på fem minuter, så kan äfven mycket godt uträttas på samma tid. I kunnen besluta eder för att föra en nyttig och ärofull vandel. Allt står i edert eget val, och detta beslut kan lika godt fattas på fem minuter som på fem år. Tagen vara på minuterna, och timmarna äro edra.

På följande sätt författade jag en liten skrift. I frukostrummet funnos penna, bläck och papper, och när icke frukosten var färdig till den utsatta tiden, skref jag några ord eller rader, under det jag väntade. Boken blef efter hand färdig, och när den varit i handeln en vecka, fick jag redan höra om den välsignelse, den varit till.

John Bradford sade: »Jag anser den timme förlorad, på hvilken jag icke med min penna eller min tunga uträttat något godt».

Om jag hade kunnat använda alla de fem minuter, som jag blifvit beröfvad genom besök af pratsjuka, overksamma människor, eller som gått förlorade för mig genom andra, som vid kommittésammanträden och andra möten icke infunnit sig punktligt, så skulle jag i dag hafva varit mera, än jag är, och vetat mera, än jag vet.

Förspillen aldrig fem minuter af eder egen tid eller röfven icke tiden från andra genom att låta dem vänta på eder eller genom att fördrifva tiden med onyttiga besök.

Fem minuter på morgonen och fem minuter på aftonen kunna på två à tre år sätta eder i besittning af ett främmande språk.

Förlorade penningar kunna återfinnas, bortslösad förmögenhet kan återvinnas, hälsan kan återvinnas, — men förlorad tid kan aldrig återvinnas.

Minuterna äro mera värda än juveler, hela lifvet är sammansatt af dem. De utgöra diamanttröskeln till visdom och välmåga icke blott för detta lifvet, utan de äro äfven trappstegen till himmeln.

Mina unga vänner, underskatten aldrig fem minuter! Det behöfs icke ens fem minuter för att utföra den goda gärningen att genom tron öfverlemna sig åt Kristus, hvilken gärning skall tillförsäkra eder ett ärofullt och nyttigt lif här på jorden och efter detta lifvet en evig salighet.

Inbjudning till en gemensam bönevecka

för Sveriges kristliga ungdomsföreningar har utsändts af den kommitté, som tillsattes vid den nyligen hållna ungdomskonferensen i Stockholm. Kommittén föreslår veckan **den 11—17 nov. d. å.**, då de kristliga föreningarna af unga män och unga kvinnor i hela världen samlas till gemensam bön. — Uppropet härom kom oss tillhanda först när tidningen i det närmaste var färdig att läggas i press, hvarför vi ej kunna lämna några meddelanden om de föreslagna ämnena för bön och betraktelse.

Brefväxling.

I.

Svar till Hasard.

Ni frågar: *Kan det från någon synpunkt försvaras, att en kristen offerar penningar på lotterispel, och i så fall från hvilken eller hvilka?*

Lotterispel liksom allt spel och all osund penningspekulation afser icke att genom de af Gud i hans ord för människans jordiska existens fastställda villkoren, nämligen arbetsamhet och flit, omtanke och sparsamhet, tillförsäkra henne några ekonomiska fördelar. Lotterispel äro i stället ägnade, ehuru ofta under anständig form, att locka spelaren att kasta ut sina penningar på försök och förespegla honom att hastigt, utan möda och besvär, utan arbete eller någon större uppoffring, erhålla ett kapital e. d. — kanske blifva rik. Det har visserligen ofta visat sig, att man på den vägen lyckats vinna en liten förmögenhet, men nästan lika ofta har man fått se, att en rikedom, åtkommen på det sättet, varit utan välsignelse.

För några år sedan läste jag en sorglig skildring öfver några lyckliga lotterispelares lif och beklagliga slut. De hade samtliga slutat antingen som vansinniga, eller i fattighuset eller ock som själfmördare. *Var detta lycka?* Nyligen har i pressen cirkulerat en notis om en ung man i södra Sverige, som för några år sedan vann en hög vinst i något lotteri, etablerade egen affär, men som helt nyligen fick göra konkurs. *Var detta lycka?* Mången lägger ut sina sparade slantar, arbetar och försakar blott för att kunna få medel till nya lotters inköp och till omsättning af äldre sådana, ja, lider umbäranden år efter år till skada för både hans hälsa och ekonomiska bestånd utan att vinna något. *Är detta lycka?*

»Ja, men jag behöver en summa penningar till ett nyttigt och nödvändigt ändamål», säger någon. »Jag har kommit i ekonomisk förlägenhet, behöver medel till bosättning, studier o. s. v. Vore det då orätt att försöka på ett lotteri? Kanske Gud ville hjälpa mig på det sättet. Det är ju i alla fall ingen oärlig sak.»

Ja, så tycker mången. Men i den frestande hviskingen ligger en snara till fördärf. Lotterispellet uppjagar spelpassionen lika säkert som det mest raffinerade hasardspel. Ur ekonomiskt betryck hjälper Herren de sina, om de vända sig till honom, och då hans tid är inne; men han gör det då genom andra medel och ej genom osund penningspekulation.

Andra säga: »Men lotteriet afser ju ett godt ändamål. Kanske vore det rätt att understödja detta genom att offera några kronor». Men vi fråga: »Är icke *det* ett mera rent spel att rent af skänka värdet af de lotter, man ämnar köpa, direkt till det goda ändamålet, om man vill understödja det?» Då man köper en lottsedel, skänker man icke bort något, utan man hoppas i de flesta fall få mångdubbelt igen.

Och till allt detta — hvilket drömlif lever ej lotterispelaren i väntan på den stora vinsten. Han bygger hus, startar affärer, möblerar om sin våning, gör beställningar hos skraddaren, sömmerskan, hattmakaren och modisten, gör upp planer och beräkningar i oändlighet — allt i illusionernas bländande och förföriska värld. Under tiden ser han ej så noga på utgifterna, ty han blir ju snart ägare af den stora vinsten. Så kommer dragningsdagen med misräkningar, själföförelser, kval och förtviflan, ja, stundom leda vid lifvet. *Är detta lycka?* Vi fråga det.

För vår del kunna vi icke ur någon synpunkt försvara, att en kristen offerar sina penningar på lotterispel.

O. S—ér.

II.

Svar till »Elise».

Kan det anses löfligt för en anständig flicka att besvara giftermålsanbud i tidningsannonser för att, om tycke uppstår, ingå äktenskap med den, man därigenom blifvit bekant med?

Den, som vill inträda i äktenskap, bör såsom ett första steg mot det målet tala med Gud om saken och anförtro sig i hans hand. Vidare ville vi såsom svar på Eder fråga säga följande:

1) En anständig flicka är naturligtvis — och det med all rätt — rädd om sin heder och sitt anseende bland sina medmänniskor. Men, om hon besvarade en giftermålsannons, och detta blefve känt, männe hennes »anständighet» sedan skulle hållas så högt i ära som förut?

2) Den man, hvilkens giftermålsannons en anständig flicka besvarar, är för henne alldeles okänd. Hon vet icke, hvarken hvad han varit eller, hvad han är. Kanhända är han en genom laster och utsväfningar förnedrad varelse, fördärfvad till kropp och själ, fastän han annonserar ut sig som en »hygglig», »ordentlig» eller »aktningvärd» ungherre.

3) En anständig flicka, som därtill är frisk och i sedligt afseende ofördärfvad, kastar sig i de flesta fall i gapet af en afgrund, om hon äktar en sådan man. Utan verklig och ömsesidig kärlek kan intet äktenskap blifva lyckligt. Och huru skulle det vara möjligt för en flicka, som svarar på en äktenskapsannons, att, innan hon gifver mannen löfte, kunna hinna så mycket lära känna honom, att hon kan älska honom med en ren och obesmittad kärlek! Gifver hon honom äktenskapslöfte utan att närmare lära känna honom och hans lif, skall hon i de allra flesta fall med tiden finna sig bedragen och kanske rätt snart se sig hafva tagit miste. Därtill skall hon måhända nödgas lida af hans syndiga vanor och oarter, som hon såsom en anständig flicka djupt hatar och afskyr.

4) Men om annonsören framlägger några tusen kronors kapital såsom lockbete? Ja, mången »anständig» flicka har verkligen låtit förleda sig att öfvergifva en fattig men ärbär och redlig ung man, som verkligt älskar henne, för att mottaga ett mera lysande anbud. Tillfället tycker hon vara gynnande. Tänk, att få en »rik» man med många goda sidor, godt utseende m. m.! Och har han intet utseende och just inga goda sidor heller, så anser hon sig nog kunna hafva öfverseende med sådant blott för penningarnas skull. Men till en sådan flicka ville vi rikta Herrens ord i Matt. 6: 19: »Samlen eder icke skatter på jorden, där mal och rost förstöra» etc.

5) Ofta är en sådan frieriannons blott ett skämt af annonsören, som vill se, huru lättrogna flickor kunna låta sig lockas i fällan. Öfver fotografier, som annonsören sedan erhåller, gör han sig lustig, förevisar dem för vänner och bekanta, hvarigenom en anständig flicka kan råka ganska illa ut. Stundom hafva bakom sådana annonser stått pojkslynglar, som blott för fotografiernas och frimärkenas skull sökt göra geschäft. Och vanligtvis lyckas de bra i sitt företag, i synnerhet om annonsen varit lockande, ty många svar med fotografier hafva vanligen ingått.

5) Slutligen må framhållas, att ett sådant sätt att inleda äktenskapsförbindelser, är som att spela på ett lotteri blott med den skillnaden, att i ett lotteri spelas om penningar, men i detta fall om hela ens ofta både timliga och eviga väl. Mätte vår ungdom därför vara så gudfruktig och förständig, att den ej besvarar tidningarnas giftermålsannonser!

G. A. T.